

De kansen en risico's van het anders gebruiken van een kerkgebouw

Een kerkgebouw is meer dan een plaats van samenkomst; het is een baken in de gemeenschap. Steeds meer kerkbesturen zien zich genooddaakt om hun gebouw breder in te zetten. Dit kan financiële voordelen opleveren en de betrokkenheid van de omgeving vergroten, maar het brengt ook risico's en uitdagingen met zich mee.

TEKST BERT OOMEN EN JETZE KEMPENAR BEELD VKB

Anders gebruiken van je kerkgebouw: hoe zorg je voor een zorgvuldig proces?

Het besluit om een kerkgebouw anders te gaan gebruiken, begint met een zorgvuldig proces waarin draagvlak essentieel is. De kerkenraad en het college van kerkrentmeesters spelen hierin een centrale rol, maar ook is het van belang de gemeenteleden, buurtbewo-

ners en andere betrokkenen mee te nemen. Open en transparante communicatie voorkomt weerstand en zorgt er mede voor dat de hele gemeenschap zich betrokken voelt.

Een eerste stap is het formuleren van een heldere visie: waarom wil de kerk het gebouw anders inzetten? Is het om de exploitatie rond te krijgen, of juist om een bredere maatschappelijke functie te vervullen? Het antwoord op deze vragen helpt om duidelijke kaders te stellen voor de plannen en prioriteiten te bepalen. Daarnaast is het belangrijk om te inventariseren welke partijen een rol spelen in dit proces. Denk aan de gemeente voor vergunningen, verzekeraars voor aangepaste polissen, en mogelijk externe huurders of samenwerkingspartners.

Welke praktische zaken moeten er geregeld worden?

Zodra de plannen concreter worden, moet een aantal juridische en praktische zaken worden geregeld. Allereerst is het bestemmingsplan van belang. Een structureel ander gebruik kan een wijziging van het bestemmingsplan vereisen. Dit proces kan tijdrovend zijn en vereist afstemming met de burgerlijke gemeente.

Ook de verzekeringen moeten onder de loep worden genomen. Een standaard kerkverzekering dekt doorgaans alleen activiteiten die direct gerelateerd zijn aan de eredienst en het kerkelijke leven. Zodra er andere activiteiten plaatsvinden, kan het nodig

zijn om de polis uit te breiden. Daarnaast is het belangrijk om de aansprakelijkheid goed te regelen. Wie is verantwoordelijk bij schade of ongevallen? Dit moet helder vastgelegd worden in overeenkomsten met huurders en gebruikers.

Een ander aandachtspunt is veiligheid en toegankelijkheid. Intensiever gebruik van het kerkgebouw kan extra eisen met zich meebrengen op het gebied van brandveiligheid, vluchtroutes en voorzieningen voor mindervaliden. Houd regelmatig inspecties en zorg voor een actueel onderhoudsplan.

Is een stichting een goed idee?

Veel kerken overwegen om het beheer van het gebouw onder te brengen in een aparte stichting. Dit kan voordelen hebben, zoals het verlagen van financiële en juridische risico's voor de kerkelijke gemeente en de mogelijkheid om externe subsidies en fondsen te werven. Tegelijkertijd betekent het oprichten van een stichting dat de kerkenraad minder directe invloed heeft op het beheer. Het bestuur van de stichting moet zorgvuldig worden samengesteld, met een duidelijke taakverdeling en heldere afspraken over besluitvorming. Daarnaast brengt een stichting extra administratieve verplichtingen met zich mee, zoals een eigen boekhouding en verantwoording naar subsidieverstrekkers.

Of een stichting de juiste keuze is, hangt af van de specifieke situatie van de kerk. Bij kleinschalige nevenactiviteiten kan het voldoende zijn om het beheer binnen de kerkenraad (college van kerkrentmeesters) te organiseren, terwijl bij een breder gebruik een stichting of andere juridische constructie verstandiger kan zijn.

Meer informatie

Als de juridische en praktische aspecten niet goed worden geregeld, kunnen de gevolgen groot zijn. Daarom is het essentieel om zorgvuldig te werk te gaan. Door goed na te denken over visie, regelgeving, organisatie en samenwerking, kan een kerkgebouw op een verantwoorde manier een bredere functie krijgen en bijdragen aan een gezonde toekomst van je gemeente.

Kijk voor meer informatie op onze website: www.kerkrentmeester.nl/kennisbank/gebouwen/

Hoe besluiten we wie er bij ons en in ons gebouw passen?

Het anders inzetten van een kerkgebouw betekent vaak dat er nieuwe samenwerkingen ontstaan. Denk aan culturele instellingen, maatschappelijke organisaties of commerciële huurders. Het is belangrijk na te denken over welke partijen passen bij de identiteit en missie van de kerk. Hoe worden afspraken vastgelegd en hoe blijft de kerkelijke gemeente betrokken?

Een ander belangrijk aspect is het betrekken van gemeenteleden en vrijwilligers. Wie gaat zich bezighouden met de praktische organisatie? Is er voldoende draagkracht om een breder gebruik van het gebouw structureel te ondersteunen? Dit zijn vragen die vooraf goed moeten worden doordacht.

